

Härkin

Mutta salojen helmoissa astelee Lauri, kirves kainalossa. Vitkoin hän käyskelee, katsellen tarkasti ympärillensä, ja ainapa seisautuu kulkunsa hetkeksi koska silmänsä huomaa pahkoja, puitten haaruja, vääriä, ja tuuheitten koivujen tai mäntyjen latvoissa hattapäitä tuulenpesiä. Nyt hän kohtaa myrskyn murtaman kuusen korkean kannon, sitä katselee hän hetken, tuumiskellen, ja rupeaa viimein kirveellensä nakuttelemaan läpeä sen kylkeen. Tehtyänsä tämän, aattelee hän itseksensä: rakentaa mar' tulevana keväänä pesänsä tuohon läpeen punahäntäinen leppälintu tai pikkuinen, kirjava tikka. Niin hän aattelee, merkitsee visusti paikan, ja tiensä jatkaa eteenpäin. Mutta hetken kuljettuansa, huomaa hän riippuvaoksaisten koivun, jonka rangasta puskee ulos valtainen pahka, kuperiainen, aika joulukakun vertainen. Sen iskee hän irti, ottaa sen mukaansa ja määrää siitä ankaran kousun. Lähtee hän jälleen vaeltamaan, mutta pianpa näkee tarkka silmänsä pienen kallionkielun syrjässä kummallisesti vääristyneen katajan. Mitähän tuostakin tulis? hän aattelee, lyöpi läimäyttää tuimalla kirveellensä kerran ja kaksi, ja katajan kaataa. Hän karsii sen, katselee sitä myhäillen hetken, ottaa sen mukaansa ja lähtee käymään taas. Kuulee hän kyljen karjankelloja, luhkaisee kerran huikella äänellä, peloittaakseen Häntyriä seuduilta pois. Hän luhkaisee ja ympäri valahtaa kaiku, ystävällisesti vastaten. Niin hän astelee ja ehtii viimein kanervaisen kummun harjulle, näkee erään hongan latvassa suuren tuulenpesän keikkuvan, koska viileä koillinen liehtoilee. Hän kaataa hongan, katkaisee siitä ryhevän hatun ja istuu katselemaan löytöänsä.

Aleksis Kivi, Seitsemän veljestä (9. luku)

Mutta harvoin kuitenkin nähtiin näin myrskyisenä rauhallista Lauria. Useinpa, koska taasen akka riehui ja mekasti, läksi ukko metsään, nysä hampaissa ja kirveskynä kainalossa, läksi etsiskelemään kalupuita, kenkätuohia ja pahkaleita. Kernaasti viipyi hän niillä retkillänsä, etsien, katsellen ja arvellen. Ja vasta, koska aurinko jo kauan aikaa oli laskeunut ja kaikki päätyneet lepoon, asteli hän kotia lenseän kesäyön hämärässä, kantain olallansa juuria, vääriä ja kenkätuohia ankaran pallon.

Aleksis Kivi, Seitsemän veljestä (14. luku)